

בסיקור נרחב מהעלייה ההמונית
לציון הרשב"י באתרא קדישא מירון בל"ג בעומר

בהלולא
דבר יוחאי

דעה / מרדכי הלפרין

אחרי ניצחון הקנאים

האדמו"ר מסאטמאר: השוטרים ראו שאינם יכולים לשלוט וברחו משם

כ"ק האדמו"ר מסאטמאר התייחס למהומות שהתרחשו בהר מירון במהלך ל"ג בעומר ואמר כי "ראו את הכוח של מלחמת אש דת, את המלחמה של רבי שמעון בר יוחאי" • בדבריו שיבח הרבי את ההמונים שמסרו את נפשם והגיעו להר מירון

באופן נוראי, אך אם היו נעמדים על כך שיהודים יתאספו כראוי כפי שהיה עד כה, ושלא נגיע לאסונות ומכשולות ניחא, אך לא זה היתה מטרתם וראו זאת. הם פשוט לא יכולים להביט בקדושה של בני ישראל שבאמונה גמורה עולים לתנא ר' שמעון כדי להתקשר בו, והם רוצים לקחת מהמקום את כוח הקדושה ואת כל ההרגשים שיש לבני ישראל אל המקום הזה, ואת כוח החיים של להתקשר לצדיקים מהדורות הקודמים".

בסיום דבריו אמר כ"ק האדמו"ר מסאטמאר, "ב"ה רואים את המסירות נפש אצל בני ישראל שמאז ומקדם לא עושים איתם פשרות, שיצאו במאות אוטובוסים בלי לדעת עם יגיעו או לא יגיעו, ועצרו במרחק רב מהמקום וצעדו שעות ארוכות, וב"ה ראו את הכוח של מלחמת אש דת, את המלחמה של רבי שמעון בר יוחאי, ובמלחמת אש דת השקעה, וקרב הוצאת מתעקרה, שלפת נגד צורך, ואלו (השוטרים) ברחו משם וראו כי הם אינם יכולים לשלוט שם, ואכן, אותם יהודים שכל השנה אינם נהנים מהם, הם שהצליחו במסירות נפש לגרש אותם מן המקום, מבחינת של "לא ירעו לא ישתיתי בכל הר קדשי".

יעקב מלמד

כ"ק האדמו"ר מסאטמאר התייחס לאירועים שהתרחשו במעלה הר מירון במהלך ל"ג בעומר האחרון ואמר כי הרשויות ניסו להשתמש באסון הנורא שהתרחש בשנה שעברה במהלך הלולא ולהשתלט על הר מירון אך דבר זה לא עלה בידם בזכות יהודים רבים שמסרו את הנפש למען התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי.

בדבריו שהגיעו לידי 'שחרית' אמר האדמו"ר: "כשמביטים על מה שהתחולל באתרא קדישא מירון, מדובר למעשה במקום היחיד מתוך המקומות הקדושים הידועים בארץ ישראל שעדיין נמצא בידי שומרי תורה ומצוות שומרים עליו, אך הם (מדינת ישראל) ניסו להשתמש באסון המר שאירע לפני שנה וחפשו להשתלט על המקום שהמוני יהודים עולים בו לשפוך שיח לפני בורא כל עולמים במשך מאות שנים, כשבפנים יש בחינה של יום כיפור ובחוץ של שמחת תורה. שבועות ארוכים היו נוסעים כדי להיות בל"ג בעומר במירון, וכאן ניסו עם ה'הבה נתחכמה ל' לחבל בכך".

עוד אמר הרבי, "אכן אירע אסון מר ונוראי, יהודים יראים ושלמים נלקחו מאיתנו

למה לא לתת ל"סיקריקים" לנהל את ההלולא?

פורצת גבולות ועוד. אבל לא על זה באתי לכתוב - אלא על תופעה אחרת ומדהימה: ההתארגנות העצמאית, ללא שום שוטר או פרויקטור.

"בר יוחאי נמשכת אשריך", התחיל להקריא משהו פסוק פסוק את המזמורים, והאלפים הגיבו בין היתר גם בקבלת עול מלכות שמיים. פתאום הגיע חסיד שמלבושו העיד עליו שהוא צ'עלמאר, לקח את המיקרופון וצעק באידיש: "בואו נראה להם שאנחנו יכולים לבד, שאנחנו מסתדרים בלי שום פרויקטור או משטרה. בואו נראה להם (למדינה) שהציון יהיה מסודר בלי שום התערבות חיצונית". מהר מאוד הוצבו שלושה סדרנים בכניסה ושלושה סדרנים ביציאה, מנתבים אלפי מתפללים לצאת ולהיכנס - בלי שום מחסום כאשר כולם היו צמודים. מלבד התעלפות של מספר אנשים בודדים מחמת החום, הכול התנהל בסדר מופתי.

על סולם באמצע הרחבה נעמדו שני אנשים, כשהם מכוונים את הקהל בתנועה מעגלית. "לא להפסיק להסתובב", הכריזו במיקרופון - כאשר כל מי שנכנס לרחבה יכל או לרקוד במעגל או להיצמד לצד ימין של הגדרות ולהמשיך ככה עד לציון בפנים. בשביל לצאת היה את הצד השמאלי, כשכולם פועלים ככה בלי שום גדר כאמור. אני עצמי נעמדתי על המרפסת שם נהגה התזמורת במשך שנים להרקיד את ההמונים בל"ג בעומר. אחרי כמה שעות יצאתי, כשבחוץ אני שם לב איך גם ארגנו גדרות בדרך הרגילה - גדרות שהפרידו בין נשים וגברים. מלבד קריאות של "בציונים אין אנו מאמינים" וכו', הכול מתנהל באמת באופן מושלם.

בשיחות אחרי עם המשטרה - הם הודו כי טעו בהגדרה שהצמידו ל'פורצים' לציון: "סיקריקים וקיצוניים". אלו ש'פרצו' לציון ממש לא היו קיצוניים, אלא פשוט אנשים מ'עמך' שהיו מתוסכלים מכך שהפנים של מירון כל כך שונו עם מחסומי נחש שאמנם עברו בתוך הציון - אבל אפילו להתקרב ולנשק את הקבר לא אפשרו (מה שמלמד או על אטימות או על חוסר היכרות עם צרכי המגזר החרדי). אולי באמת צריך לשאול לאיזה צורך קיים פרויקטור, צוותים שלמים, אלפי שוטרים וכו' - כאשר ה'סיקריקים' כפי שקראו להם במשטרה, יודעים להסתדר לבד? מלבד הצורך כמובן להסדיר כמה שיותר מתחמים ושטחים כדי שלא להגיע לאסון מחריד כמו בשנה שעברה עם 45 הקורבנות ולצופף - למה לשנות למשל את אזור הציון כפי שהיה במשך עשרות שנים?

חודשיים של דיונים והכנות, פרויקטור ומפיקים, 8,000 שוטרים ו-400 כבאים - התנקזו לרגע אחד של קריסה ב-14:45, יום חמישי האחרון. לצורך הסיקור הגעתי להר שהיה די יבש ומוזר ללא שירים וריקודים כמו בכל שנה, ובלי הדלקות של חסידויות וקהילות. מתדרכים שהעבירו לנו במשטרה וגורמי המקצוע בזמן האחרון, עלתה ההבטחה העיקרית לפיה העולים למירון בל"ג בעומר תשפ"ב - לא יראו בהר שוטרים אלא רק סדרנים. "השוטרים יהיו בחניוני ויסות, ויתערבו רק במקרי קיצון", הבטיחו. מהכניסה להר אי אפשר היה לפספס כי כל יישוב מירון ואזור הציון - מוצף בשוטרים. אנשים הסתובבו עצבניים וממורמרים, אחרי שעות ארוכות של נסיעה בתחבורה ציבורית, המתנה ארוכה בחניוני ויסות ללא אוכל ושתייה או סככות הצללה. גם כשהגיעו להר נאלצו לעבור כמויות של מחסומים ובדיקות - כשל מטרתם היא בסך הכול להתפלל בציון. ניסיתי גם אני להגיע לציון, עברתי כמה מחסומים ועמדתי ב'אמבטיה' האחרונה, מטרים ספורים לפני ציון הרשב"י.

הלחץ היה עצום, מאות אנשים זרמו מכל הצדדים למקום - והחלו להתעמת עם השוטרים. לא מדובר היה ב'קיצוניים' כפי שניסו להגדיר זאת במשטרה, אלא אנשים פשוטים שכבר לא היו מסוגלים לסבול את כל ההגבלות האלו שאפילו לאכול לא אפשרו להם. הקריסה התרחשה בדיוק בשעה 14:45, אז קרס המחסום הראשון ליד הציון. קבוצת אנשים עפה עם המחסום על רגליו של שוטר שהיה ליד, וחבריו מיהרו לפנות אותו אל נקודת מד"א ברחבת עזרת הנשים בציון.

תוך כדי פינוי - המחסומים התחילו לקרוס בזה אחר זה. השוטרים מצידם איבדו עשתונות, והתחילו להרביץ לכל מי שרק נקלע לידם - גם אני הייתי בין ה'חוטפים'. במשטרה ערכו הערכת מצב מהירה בעקבות פציעת השוטר, והחליטו להסיר מהרגע להרגע את כל המחסומים בציון ובסביבה. בדיעבד יסבירו לי בכירים במשטרה כי ההחלטה התקבלה בין היתר בשל פינוי ילד קטן שנפל לרצפה וניצל ברגע האחרון מלהירמס - וההבנה שאם העימותים נמשכים עלולים להיות כאן הרוגים. בתוך חמש דקות כבר לא ראו שום שוטר באזור הציון.

בתגובה - שעטו אלפים אל תוך המתחם, רצים ומתרגשים להתפלל על ציון הרשב"י בלי מחסומים. משום מקום צצו להם כלי-זמרים עם קלרינטים ורמקולים, גם מערכת הגברה הובאה - והחגיגות והריקודים חזרו כפי שהורגלנו בשנים עברו. את השמחה אי אפשר באמת לתאר מבעד למילים, 'שמחה

האדמו"ר מסאטמאר במירון בתשפ"ב

בְּהַלְוָא דְּבֵר יוֹחָאי
בְּסִיקוּר נֹרַח מֵהַעֲלִיָּה הַמּוֹנִית
לְצִיּוֹן הַרְשָׁבִי בִּאתְרָא קְדִישָׁא מִירוֹן בִּל"ג בַּעוֹמֵר

"נפול תפול"

פרוש: "אחרי החרפה שהטילה הממשלה על ההילולא, באה הטלטלה בקואליציה"

יו"ר שלומי אמונים במאמר חריף: "אנו מצפים לראות את קריסתה המוחלטת של הממשלה הזו שהתייצבה על יסודות של גורמים שמבקשים להרוס את תורת ישראל, לחלץ את עם ישראל ולחלל את קדושת ארץ ישראל. יש כבר ב"ה אור בקצה המנהרה. הם צוללים ב"ה כלפי מטה" • גפני: "חייבים לטפל במירון כפי שטיפלו בכותל המערבי"

בנימין ברק

יו"ר שלומי אמונים ח"כ מאיר פרוש פרסם דברים חריפים נגד ראש הממשלה ומ"מ השר לשירותי דת נפתלי בנט בעקבות התנהלות הממשלה בהילולא דבר יוחאי, והמשך התפרקות הקואליציה.

"כל אחד ביהדות החרדית בשומעו את תוצאות הבחירות האחרונות, ולאחר שהתעדכן בקשיים שאינם מאפשרים הקמת ממשלה שהיא קרובה יותר למסורת, עוקב בחרדה אחר הממשלה והמעשים החמורים שדרכם היא מנסה להכאיב ליהדות החרדית", פתח פרוש.

"כאחד מתוך שלומי אמוני ישראל גם אני עוקב בדאגה אחר הממשלה הזו. בטורים הבאים אני רוצה לתת את המבט כנציגה של היהדות החרדית שתפקידו לייצג את דרישות הציבור ולעמוד בתוקף על שמירת עניני התורה, לבל יגעו זרים ביסודות הדת ולבל יפגעו חילול בדברים שהם נגד התורה וההלכה. אציג את מה שעניי ראות במצב הפוליטי הנוכחי, לאחר מעקב של שלבים שקרו לאחרונה בעיתויים רבי משמעות".

"לפני פורים, כשהיינו סמוכים לקריאת 'אשר החילות לנפול לפניו', כבר נוכחו לראות שהקואליציה הנוכחית אינה מסוגלת להעביר חוקים, והדבר בלט בפרט כשהם רצו להעביר את החוק המבקש להחליף את הגוף הבוחר את הרבנים הראשיים".

"מאז, הם רצו להעביר חוקים נוספים, אך הדבר לא עלה בידם. ה' לא הצליח את דרכם. הם הפכו להיות ממשלה שאינה מתפקדת. זה היה תחילת נפילתה: החילות לנפול".

"בימים הסמוכים לחג הפסח, גאולתן של ישראל, נפלה לבנה משמעותית ומרכזית מחומת הקואליציה. כולם כבר ראו שמשו יסודי בקואליציה מתערער. הדמות שתפקידה לגבש ולאחד את הקואליציה, הכריזה בבטחה כי היא אינה מעוניינת להמשיך ולהיות שותפה בקואליציה. היה זה לדעתי קיום המשך הפסוק: החילות לנפול לפניו - נפול".

"אתמול, ל"ג בעומר הילולא של הרשב"י, לאחר החרפה הגדולה שהממשלה המיטה על הילולת התנא האלקי, כאשר פגעו ברבבות יהודים שלא נתנו להם להגיע לציון רבי שמעון בר יוחאי כדרכם וכמסורת מדור דור, באה שוב הטלטלה מתוך שורות הקואליציה כשח"כ זועבי משתחררת אף היא ממנה".

"ביום הבזיון הגדול, אנו רואים את ההמשך הישיר של הפסוק, עד לחלק השלישי שבו: החילות לנפול לפניו, נפול - תפול".

"ועל זאת אנו מחכים כעת. אנו מצפים לראות את קריסתה המוחלטת של הממשלה הזו שהתייצבה על יסודות של גורמים שמבקשים להרוס את תורת ישראל, לחלץ את עם ישראל ולחלל את קדושת ארץ ישראל".

"וזהי ממשלה שמבקשת לפגוע בכל התחומים שהם ציפור נפשה של היהדות החרדית, אם זה קדושת השבת, חומת הגיור, ערך לימוד התורה, קדושת המשפחה, סכנת הרפורמים ושמירת קדושת הכותל המערבי, עד לגזרות של חיי היום יום, כמעונות יום, כלים חד פעמיים ומס השתיה".

"יש כבר ב"ה אור בקצה המנהרה. הממשלה הנוכחית, שהתחילה את דרכה עם 62 תומכים, ומיד לאחר מכן עם 61 הפכה במהלך הפסח עם 60 תומכים, וכיום הם כבר עומדים רק עם 59".

"הם צוללים ב"ה כלפי מטה, ואנחנו מתחילים לראות שבסיעתא דשמיא נוכל בקרוב להתפטר מהממשלה הקולקלת הזו. יש לקוות שתחתיה תקום ממשלה, שגם אם לא כל חבריה שומרים על קלה שבחמורה, ואף רחוק מכך, אבל יש להם רספקט והערכה לשומרי תורה, ויהיה רוב לנציגים שימנעו חקיקת לחוק חוקים פוגעניים".

"התנא האלקי אשר בטל כמה גזרות, זכותו תעמוד לנו לראות בטוב", חתם פרוש.

יו"ר יהדות התורה ח"כ משה גפני אמר ל"יד נאמן" בתגובה לקריסת מתווה ההגבלות ולכאוס ברחבי מירון: "זה ברור לגמרי שבכדי לעשות מתווה שיצליח בהר מירון, המדינה הייתה צריכה להשקיע הרבה כסף. הממשלה הרעה הזאת במקום להשקיע כסף בתשתיות ולהביא לביצוע מידי במשך שנה את המציאות שבה יהודים יוכלו לעלות להר מירון בל"ג בעומר, לא עשתה זאת".

"לו היה מדובר באירוע חילוני עם מספר כל כך גדול של משתתפים, אין ספק שהמדינה הייתה משקיעה את כל הכסף הנדרש בכדי לקיים את האירוע. לעומת זאת במירון שהאירוע הוא דתי, המדינה לא השקיעה, על אף האסון הגדול שאירע לפני שנה. המתווה קרס והיה צפוי שאכן כך יקרה".

הנציג החרדי הבכיר מציע להעניק את השליטה במירון לרשויות המדינה, כפי שקורה בכותל המערבי, שם למרבה הצער המוני אנשי היהדות הנאמנה נאלצים להדיר את רגליהם מהמקום במשך שעות היממה ובזמן שלל האירועים החילוניים שהמדינה מארגנת במקום.

"חייבים לטפל במירון כפי שטיפלו בכותל המערבי שמקיימים שם אירועים שונים, ומהווה מקום תפילה מרווח להמוני בית ישראל מהארץ ומהעולם. טענתי ואני חוזר וטוען, כי מהממשלה הרעה הזאת לא יצא טובות וכל שיתוף פעולה איתם בנושא הזה ובנושאים אחרים נדון לכישלון, ולצערו הרב גם הפעם צדקתי וזה מה שקרה".

"כואב הלב על כל אותם אנשים, משפחות וילדים שעשו כל מאמץ להגיע למירון ולא אפשרו להם על לא עוול בכפם. אנחנו נהיה חייבים לתת את הדעת על פתרון גדול ארוך טווח, ברגע שזה יתאפשר לנו בסיעתא דשמיא, ונראה שזה אכן הולך לתקופה כזאת", דברי גפני.

השר לשירותי דת מתן כהנא הגיב לכישלון בארגון ההילולא: "ניצחנו אתכם. זה מה שצעקו קבוצות קנאים על שוטרים אתמול לפנות בוקר במירון. וזה כ"כ עצוב. כי אני חנו באנו לשמור על החיים של אחים שלנו, אבל הם באו כדי לנצח אותנו. קבוצות קנאים שהורסת לכולם ומוציאה שם רע על רבבות שרק רוצים להתפלל ולשמוח. נפיק לקחים. אבל זו התחושה איתה התעוררתי".

פרוש ובנט. צילום: יונתן סינדל, פלאש 90

לוקח יוזמה

רובינשטיין: "לאחד את כל החסידיקות הקשורות לל"ג בעומר"

ר"ע ביתר מאיר רובינשטיין בהודעה פנימית: "חייבים מיידית, לתפוס יוזמה ולקחת אחריות. להושיב שולחן אחד של כל החצרות והחסידיקות והקהילות הקשורות לל"ג בעומר במירון, ובראשם באיאן וקרלין ועוד. גם הקהילות השפויות של הקנאים בי-ם מוכנים לשתף פעולה בשולחן כזה"

שמואל קרמרסון

ראש העיר ביתר עילית ויו"ר פורום הרשויות החרדיות מאיר רובינשטיין הציג לקחת אחריות על איחוד כלל הציבור החרדי בדרישה משותפת למנוע את כישלון העלייה למירון בל"ג בעומר גם בשנה הבאה.

בהודעה פנימית שכתב למקורביו במצאי ההילולא והגיעה לידי 'שחרית' כתב כי "עברנו לג בעומר כואב ודואב. חייבים מיידית, לתפוס יוזמה ולקחת אחריות. הפתרון הינו אחד ויחיד: להושיב שולחן אחד של כל החצרות והחסידיקות והקהילות הקשורות לל"ג בעומר במירון, ובראשם באיאן וקרלין ועוד. שוחחתי עם שישא מתו"א כעת, ושמואל מאד על הצעתו, ויבוא להשתתף יחד עם ר' אפרים שטרן. שוחחתי היום פה במירון עם גורמים נוספים מהקהילות השפויות של הקנאים בי-ם, והם מוכנים לשתף פעולה בשולחן כזה".

"כעת צריך לקבוע ישיבה ראשונה לשבוע הבא, בנוכחות כולם ולקבל החלטות משותפות ולהציב דרישות! אין יותר כוחנו באחדותנו. אין יותר מצב שירדימו אותנו עם הבטחות סרק! כולנו יחד נדרוש פה אחד עבור כולנו. מה גם שב"ה אין חילוקי דעות ותחרות בין החצרות. כל הציבור החרדי הבין והפנים שצריך לפזר מעמדים וטישים ברחבי המושב וכו' לצד מעמד ההדלקה המרכזית על גג הציון".

"אלא שבאו השנה לחנך אותנו בפטרונות והנה התוצאה לפנינו. אני מוכן להתגייס כל כולי למען המטרה הק', בתנאי אחד, שכולם בפנים, בראש אחד!" רובינשטיין חתם במילים אלו: "הכואב את כאב עשרות האלפים שהתענו והושפלו בדרכים ובחניונים ללא תנאים מינימליים. הדואב את צער באי ההילולא שנרמסו בידי שוטרים ומג"בניקים שנשלחו ע"י פקידים בעלי אחריות ואפס סמכות. הבוכה את כאבם של אלפי ילדי חלאקה שנמנע מהם ומשפחותם לחגוג את האירוע 'פעם בחיים' שלהם".

במקביל יצא ראש העיר רובינשטיין במכתב פומבי למתן כהנא: "קראתי את דבריך על קבוצת קנאים שצעקו על שוטרים. מטעים אותך! זה לא קומץ קנאים. הציבור כולו כועס ומושפל".

"פגעתם, רמסתם ואימלתם את כולנו, כלל הציבור החרדי. כלאתם אלפים בחניונים ללא מינימום אחריות, בלי הצללה, בלי מים ובלי שירותים (שם לא היו קנאים שהפריעו לכם...). לא כונתם את הדבר המינימלי ביותר בהר, 'אלטרנטיבה', לא הכשרתם שטח אחד נוסף בכל ההר והמושב, כך שניקוזם את כל הציבור אך ורק לציון, ושם הובלתם אותו כעדר בהמות. אמלתם את הציבור! גרמתם לעם ישראל עוגמת נפש!"

"לא השכלתם להבין את הצרכים הבסיסיים של הציבור החרדי. לתת לפרויקטור חילוני או דת'ל לנהל את אירוע מירון - זה כמו לתת לסאטמר לנהל את אירועי ימי הזכרון והעצמאות, (גם אם ייקחו יועצים חילוניים). והאמת היא, שלא לך ולא לפרויקטור הייתה דעה. המשטרה ניהלה את כל האירוע הזה, ואתם נעמדתם דום על כל גחמה והחלטה שלהם. המשטרה החליטה לברוח מאחריות, ולא לקחת אותה".

"חבל שהחמצתם את הקרדיט הציבורי הרחב, ובזבזתם אשראי של 13 חודש מהאסון הנורא ללא שיפור ותיקון אחד למען הציבור. שנה שלמה שמענו 'מה לא' ולא השכלתם לפעול משהו אחד של 'מה כן'".

"תפקידו של פרויקטור הוא להתמודד מול הרשויות ולהכשיר מגרשים לחניונים ולרחבות תפילה וחלאקה, ולא להתעסק עם כרטיסים וצמידים כאחרון הסדרנים. הכואב ודואב על הרוס ההילולא והשפלת הציבור החרדי", לשון המכתב.

רובינשטיין. צילום: דוד כהן, פלאש 90